૬. રાતાં ફૂલ

ઝવેરચંદ મેઘાણી

એક ઝાડ માથે ઝૂમખડું,
ઝૂમખડે રાતાં ફૂલ
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

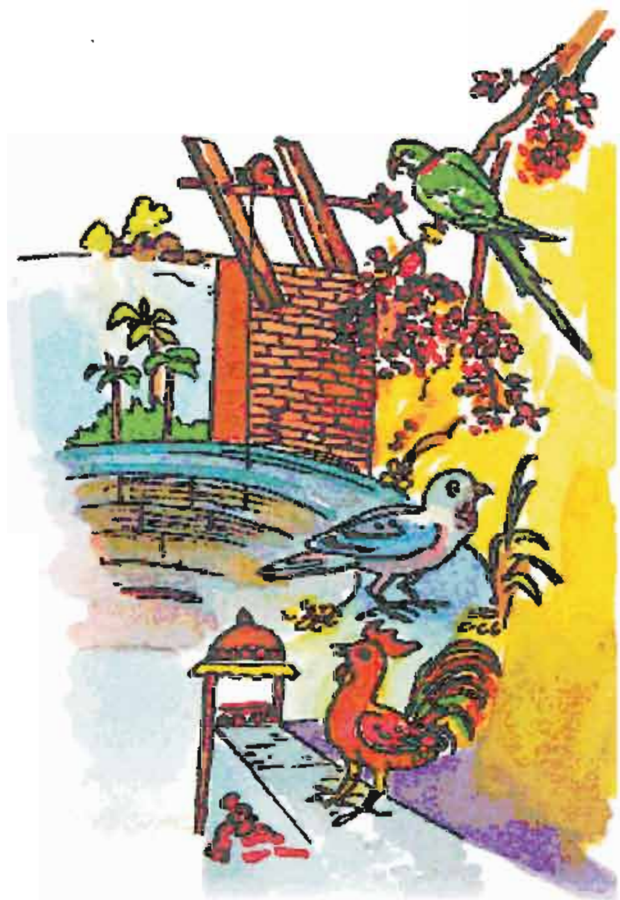

એક ડાળ માથે પોપટડો,
પોપટડે રાતી ચાંચ
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

એક પાળ માથે પારેવડું,
પારેવડે રાતી આંખ
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

એક મો'લ માથે મરઘલડો,
મરઘલડે માંજર લાલ
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

એક નાર માથે ચૂંદલડી,
ચૂંદડીએ રાતી ભાત્ય
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

એક માત-કાખે બાળકડું,
બાળકડે રાતા ગાલ
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

એક બે'ન માથે સેંથલિયો,
સેંથલિયે લાલ હિંગોળ
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

એક ગોખ માથે ભાભલડી,
ભાભજના રાતા દાંત
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

એક પા'ડ માથે પાવળિયો,
પાવળિયે લાલ સિંદોર
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

એક આભ માથે ચાંદરડું,
ચાંદરડે રાતાં તેજ
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

એક સિંધુ-પાળે સાંજલડી,
સાંજલડી રાતાં હોજ
ભમર રે રંગ ડોલરિયો.

શબ્દસમજૂતી

મરઘલડો મરઘો **ડોલરિયો** એક જાતના ફૂલછોડ **ઝૂમખડું** ઝૂમખું **મો'લ** મહેલ **માંજર** મરઘાના માથા પરની કલગી **કાંખે** કેડે **હિંગોળ** હિંગળો, રાતા રંગનો પદાર્થ **ગોખ** ઝરૂખો, ગોખલો **ભાભલડી** ભાભી **પાવળિયો** પાળિયો **સિંધુ** સમુદ્ર

સ્વાધ્યાય

૧. **નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-એક વાક્યમાં લખો :**

(૧) ઝૂમખડું કયા રંગનું છે ?

(૨) આંખ કોની રાતી છે ?

(૩) મરઘલડાની માંજર હોય, તો મોરને શું હોય ?

(૪) ચાંદરડે શું રેલાય છે ?

(૫) ચંદ્ર અને સૂરજમાં શો ફેર છે ?

૨. તમને ગમતા પક્ષી વિશે ચાર વાક્યો લખો.

૩. નીચેની કાવ્યપંક્તિઓ પૂર્ણ કરો :

(૧) એક નાર ....

.... ડોલરિયો.

(૨) એક આભ ....

.... ડોલરિયો.

૪. સૂચના મુજબ કરો :

- નમૂના મુજબ શબ્દજોડ બનાવો :

(૧) ડાળ - **પોપટડો** (૨) ગોખ ______ (૩) પાળ ______

(૪) નાર ______ (૫) આભ ______ (૬) મોલ ______

- અંતે 'યો' આવે તેવા શબ્દો લખો :

(૧) ડોલરિયો (૨) ______ (૩) ______

(૪) ______ (૫) ______ (૬) ______

- શબ્દજોડ બનાવો :

(૧) કૂતરો - કૂતરી (૨) કબૂતર ______

(૩) બકરો ______ (૪) ______ મરઘી

(૫) ______ દેડકી (૬) છોકરો ______

- લાલ રંગની કોઈ પણ છ વસ્તુનાં નામ લખો :

(૧) ______ (૨) ______ (૩) ______

(૪) ______ (૫) ______ (૬) ______

- લીલા રંગની છ વસ્તુનાં નામ લખો :

(૧) ______ (૨) ______ (૩) ______

(૪) ______ (૫) ______ (૬) ______

૫. કૌંસમાં આપેલા શબ્દો શબ્દકોષ્ટકમાંથી શોધી તોના પર ⬭ કરો :

(પારેવડું, ભાભલડી, ચૂંદલડી)

ભા	ભ	લ	ડી	યો	કો
વા	મા	ન	રિ	ડું	ચૂં
સા	ના	લ	વ	ના	દ
જા	કો	રે	ણ	સા	લ
મે	પા	તા	ખે	જે	ડી

પ્રવૃત્તિ

- પુસ્તક, સામયિક અને છાપાંઓની પૂર્તિમાંથી પક્ષીઓ વિશેનાં લખાણો વાંચો.

❖